

ABONAMENTUL
 Anul . . . 24 Cor.
 Trimestrul . . . 6 Cor.
 Luna . . . 2 Cor.
 Zi de Duminică
 Anul . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 străinătate . . . 10 Cor.
 De zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Dealul Ferencz-nicza 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la admnistr-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare pînă 20 fil.
 Manuscrisurile nu se îna-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 302.

† Bjørnstjerne Björnson.

În lupta lui titaniă cu stângerea de veci, marele suflet al lui Bjørnstjerne Björnson, — asemenea flăcării sacre din miturile noroadelor din Răsărit — că va înfrunta mereu suflarea îndârjită a morții, săvârșind minunea de-a fi învins singur legile stăpânitoare a tot universul. Legile eterne ale negațiunii au biruit însă în cele din urmă și acest suflet, care a fost în fața lumii uimite de strălucirea lui, sinteza cea mai înaltă a calităților morale ce pot să așternă temelii trainice oricărei activități pozitive a spiritului omenesc. Vigoarea neameuită a acestui suflet a sădit o tărie de viață aproape supranaturală în trupul care l-a sălășluit și fatalitatea, înainte de a-și fi luat jertfa, a voit să dea omenirii pe deplin ilusia proporțiilor lui uriașe, pe cari a trebuit totuși — să le distrugă.

Din înălțimile solitare, de unde dimpreună cu Tolstoi și cu Ibsen stăpâna singur slava gândirii omenesci, s'a prăbușit acum în neantul nefinței, atins de cea din urmă săgeată a morții. Pe urma lui în literatura universală rămâne o largă fașie de întuneric, din oastea săracă a celor ce poartă războiul sfânt contra barbarismului — încă în floare pe-alocurea în Europa, — dispărea cel mai vajnic războinic, — și cine ar putea spune cât de mare e golul ce lasă în viața neamului său, a cărui mândrie fără seamă a fost.

Nimenea ca Björnson n'a reoglindit în

opera sa o mai ideală iubire de neam și forța care a dat geniului său un avânt atât de mareș a fost tocmai iubirea aceasta. Ea l-a făcut să înțeleagă câtă durere și sbumcium frământă sufletele neamurilor asuprite și la povața ei a sbiciut cu nobila lui mînie și pe asupritorii noștri.

Iubirea de neam fiind nota covârșitoare a spiritului său, era firesc ca Björnson să nu adopte pentru activitatea sa temeliile teoretice pe cari critica literară a clădit la sfârșitul veacului apus școala naturalistă. El a rămas atât în poeziile sale cât și în producția sa dramatică poetul național al norvegienilor, ba a purtat o crâncenă luptă chiar contra contimporanului său, deopotrivă uriaș și el, contra lui Ibsen. Încăierarea acestor doi titani ai Nordului au stărnit adevseori valuri mari în viața spirituală a Norvegiei și a fost resimțită și în viața spirituală a omenirii întregi. Biruitor n'a ieșit nici unul, dar până când Ibsen izbutise să se ridice mai sus în considerația criticii literare din Apus, individualitatea lui Björnson înlănțuise cu desăvârșire pe conaționalii lui și n'a fost încă scriitor atât de adorat de neamul său cum a fost și a rămas până la moarte Björnson.

În creațiunea sa artistică dominată în mare parte de nota naționalismului și a lirismului umanitar, găsim totuși, opere cari ar face mândrie oricărui scriitor naturalist. Björnson a știut să zugrăvească nu mai puțin plastic și adevărat viața socială decât Ibsen, Strindberg sau oricare contimporan al său din literaturile din Apus. Și a putut să fie pentru

el o mare satisfacție morală, văzând cum din culmea productivității lor, scriitorii mondiali ca Balzac, Tolstoi, Eliot, Strindberg, Swinburne, Zola și chiar Maupassant, cari sânt reprezentanții de frunte ai școalei naturaliste, s'au abătut în timpul nou dela calea ce urmaseră — și care se părea că va rămâne mult timp singura îndrumare pentru scriitorii moderni — și au luat direcții cu totul opuse.

În opera lor mai nouă Björnson a putut să deslușiască începuturile unui nou curent, care își cere tot mai impetuos o întinsă stăpânire în literatură. Scriitorii mari încep a se inspira din adâncimile mistice ale fantaziei omenesci, se frământă de probleme filosofice și religioase și ei izbutesc să creieze cu toate astea opere de o mare valoare. Iată că s'a adevărit înc'odată eterna lege în viața sufletească a omenirii, legea care dărimă orice alcătuirii doctrinare exclusiviste, prin cari se încearcă îngrădirea împărăției nemărginite și în veci nepătrunse a artei.

Creațiunile lui Björnson, ca de pildă drama »Peste puterile noastre«, rămân și în fața cea mai nouă a marilor frământări literare din Apus, între cele dintâi — și el, »Regele spiritual al Nordului«, a murit convins că lumina ce a revărsat în lume va străbate adânc în veacurile ce vin.

Ca o răsplată fără păreche, soarta i a îngăduit — fericirea negustată încă de nici un scriitor — să audă cântecul cu care omenirea l-a ridicat în slava nemuririi, să simtă fiorii fără nume ce l-au străbătut,

„O pețitorie primejdioasă“.

De Bjørnstjerne Björnson.

De când se ridicase Aslaug și se făcuse fată mare, pierise pacea din Huseby, căci nu era noaptea ca făcătii cel mai de seamă din sat să nu se gălcească, ori să nu se bată.

Sâmbătă seara barem erau rău de tot!

Atunci bătrânul Knud Huseby nici nu-și mai desbrăca pantalonii de piele și nu se culca nici odată, fără să aibă un retevel sdravăn de mesteacăn răzimat de pat.

»Dacă mi-a dăruit Dumnezeu fată frumoasă, apol cată să fi eu vrednic s'o și păzesc!« zicea Huseby.

Thore Nässet nu era decât feciorul unui clăcaș și cu toate astea se găseau mulți cari ziceau că el era acela ce venea mai des la fata chiaburului din Huseby.

Bătrânul Knud nici nu credea așa ceva și pentru dănsul ce se vorbea, nici nu putea fi adevărat, că nu văzuse niciodată pe Thore Nässet pe acolo.

Oamenii însă își zămbeau, gândind că, în loc Huseby să se fi certat cu toți acei cari lărmuiau prin curte, ori prin tindă, ar fi căutat prin toate colțurile — de bună seamă că ar fi dat peste Thore.

Primăvara sosi și Aslaug porni cu vitele sus la stână.

Și când dogoreaia zilei se așternea peste vale, când stâncile fjordului se ridicau umede peste aburii stârnii de soare, când Aslaug hăulea și

sună din buciul sus pe vârful stelurilor, atunci flăcăii cari se aflau la muncă, în vale pe câmpie, simțeau că le coprinde inima o durere nelăleasă.

Și le era mult până Sâmbătă seara, când își luau drumul către culme și nu nimereau, care mai de care, să ajungă mai întâi la stână.

Urcau ei repede sus, dar la vale se scoborau repede de tot, căci la stână, după ușă, stătea un flăcău sdravăn, care apuca pe cei ce soseau, li sguduia, rând pe rând, pe toți și li învârtea, cum s'ar învârti o moară în vânt, așa încât fiecare ținea minte cât ar fi trăit, vorbele pe care i le spuse când îl făcuse scăpat: »Să mai poștești și altădată; atunci ai să lei mai multe!«

Nimeni nu putea să știe mai bine decât ei, că în tot satul nu se găsea decât unul singur care să aibă un astfel de pumn și acela trebuia să fie Thore Nässet.

Tuturor flăcăilor de oameni mai cuprinși le era năcaz pe țopărlanul ăsta de clăcaș, de răul eărui nu se putea apropia nici unul de stâna lui Huseby.

Tot astfel socoti și bătrânul Knud, când auzi vorbindu-se de lucrul acesta și se legătu, că dacă nu s'a găsit nimenea, care să vie de hac lui Thore, apoi o să încerce el și cu fiu-său așa ceva.

Pe Knud îl ajunseră bătrânețele; dar cu toate că era aproape de 60 de ani, totuși îi plăcea să se lee la trântă, odată de două ori, cu feciorul său cel mai mare, când erau liniștiți și în dușii lor.

Sus, la stâna lui Huseby, ducea numai o po-

tecută, dar și aceasta trecea tocmai prin curtea stăpânului.

Sâmbăia următoare, pe inserate, Thore porni înspre stână, strecurându se înceinul prin curte și pășinți pe vârfurile picioarelor.

Dar tocmai când se apropiase de ușă, un flăcău îl apucă de plept.

— »Ce ai cu mine?« zise Thore, trântindu-l la pământ, atât de tare, încât totul începu să se sfădească într'insul.

— »Stai că-ți arăt eu!« zise altul, trăgându-l una la ceafă.

Și acesta era fratele celalalt.

»Iacă vine și al treilea!« adaogă bătrânul Knud și se repezi la el. În fața primejdiei, Thore deveni și mai puternic.

Acuma se mlădia ca o smicea de răchită și svânta pe unde dădea. Se învârtea în toate părțile lunecând printre mânilor dușmanilor săi, iar unde cădeau loviturile lor, el nu era și deodată îl vedeau unde nici nu s'ar fi așteptat.

Bătăle mănca el, în cele din urmă și încă sdravănă de tot: dar bătrânul Knud povestea, multă vreme după aceasta, că nici-odată nu se bătuse cu un flăcău mai tare decât Thore.

Îl cărară până când începu să-i țâșnească sângele ș'atunci Huseby zise:

»Ajunge!« Apoi adaogă:

»Dacă în seara Sâmbetei viitoare ai fi vrednic să scapi de lupul de Huseby și de puil lui, apoi a ta să fie fata!«

Thore se trîi până acasă cum putu și când ajunse acolo, se trânti în pat.

când la falșă veste a morții lui, lumea întreagă a vărsat lacrimi de durere.

În fața osemintelor lui reci azi stă cutremurată o lume întreagă.

Norvegia jalește azi pe cel mai mare fiu al ei: pe poetul aspirațiilor sale, pe tribunul cu grai de foc, pe marele binefăcător spiritual al neamului norvegian. Din depărtare, plin de recunoștință pentru apărătorul său, neamul românesc îi trimite condoleanțe sincere, încreștinându-o că va păstra pentru totdeauna cu evlavie amintirea uriașului suflet, ale cărui zăre au trezit în lumea întreagă îndemnul păcii și înfrățirii universale.

Clipele din urmă.

Paris, 27 Aprilie. Poetul Björnson a murit ieri seara la orele 9 și 5. Cătră orele 7 seara își pierduse conștiința. Toate încercările medicilor de-a întârzia sfârșitul au rămas zadarnice. În camera bolnavului erau de față toți membrii familiei. Câteva clipe înainte de a muri, Björnson s'a ridicat în pat, și-a strâns mâinile la piept și a zis fiicei sale încet, cu glas stins:

— S'a sfârșit.

Björnson a murit liniștit, fără dureri.

Paris, 27 Aprilie. Starea lui Björnson se agravase cu două zile înainte. Îi chinula astma, care îi făcea aproape cu neputință respirația. Medicul au prezis încă de cu dimineață apropierea sfârșitului.

Björnson până în ciasurile din urmă visa despre zile frumoase când se va întoarce la Alestad, în vila lui, unde petrecea cu atâta plăcere. Medicii nu i-au spus nimic despre agravarea bolii. Altfăieri încă, Björnson spunea celor din jurul lui cât de mult dorește să se facă vară ca să poată pleca. Ieri seara a început să se înec. Medicii au fost chemați numai deocâmt în oțelul Wagram — unde ședea Björnson — și unde îi aștepta fida lui Björnson. După sosirea medicilor Björnson a mai deschis odată ochii și a zis, șoptind:

— S'a sfârșit!

Apoi a închis ochii pe vecie.

Viața și operele lui Björnson.

Björnsterne Björnson s'a născut la 8 Decem. 1832 în Kvikne din Oesterdalen, unde tatăl său era preot. Din comuna aceasta îngropat în șcheburile munților veșnic acoperiți de zăpadă a fost mai târziu tatăl-său transferat la Romsdal și în orașelul din vecini, Molde, și-a început înăruul Björnsterne studiile. În 1852 trece la universitatea din Cristiania unde în grabă făcu cunoștință cu Ibsen, Vinje, Lie și alți scriitori și regeneratori ai poporului norvegian. Viața muntoasă cu poezia și tristețea fiordurilor lăsase impresie adâncă în sufletul scriitorului și puțin după sosirea sa la universitate să pune să scrie. Își începe cariera cu recenzii, critice și schițe de folieon. Primul lui debut a fost o piesă teatrală — care a avut nenorocirea să fie respinsă de directorul teatrului. În urma acestui refuz, scriitorul ca colaborator al ziarului »Aftenblad« li declară dușmănie și porni o goană pe viață și pe moarte contra lui.

Incurcându-se însă în polemici cu toată lumea tânărul fără experiență căzu și se vede silit să treacă în Suedia unde petrece mai multă vreme în Stockholm și Upsala. De aici p'eață la Kopenhaga unde publică nuvela Synöve Solbackken și o dramă »Intre lupte«. Puterea extraordinară a scriitorului atrăsese atenția lumii asupra sa și în 1857 fu numit director al teatrului din Bergen.

Firea nestatornică însă nu-i dă răgaz, ci pleacă iară în lume și se întoarce în curând cu două optre Arne (roman) și Halte Hulda (dramă). În Cristiania găsește acum și pe Ibsen și cu acesta crează un partid democrat și un ziar, pe urmă rămâne singur și pleacă și el în Italia.

Firea lui sălbatică de muntean morocănos trăiește viață de vis supt cerul de azur al Italiei. Cât timp petrece aici scrie drama Cong Svere trilogia Sigurd Sglimbe și cele mai frumoase nuvele și note de călătorie. În 1862 pleacă și răscolește toate colțurile Germaniei și Franței și în toamna anului 1833 se întoarce în Norvegia unde i-s'a asigurat o rentă viageră. Două ani de zile conduce teatrul din Cristiania și ziarul »Norsk Folksblad«. Pleacă apoi iarăși în străinătate de unde se întoarce în 1876. Ca director al teatrului din Cristiania a scris, Regele Svee, Iernbanenog Kjrkegaarden, Magnuhild, Brude Saalten și romanul Fata pescăreței. Când cu războiul dintre Franța și Prusia, Björnson pune pentru cei învinși toată lumea în mișcare, deschide liste de subscripție pentru răniții Franței și se reîntoarce apoi iarăși la munca lui și scrie romanul. În calea Domnului.

În conflict cu viața modernă scrie în 1875 Un faliment, Redactorii, în 1877 Kongen, în 1879 Kaptejn Mansana, Leonarda și Noul sistem, în 1882 O mânășă. Mono și polly gamie, Peste puterile noastre, Logodnica și povestirea Veselul ștregar.

Cea mai mare parte din piesele de teatru ale lui Björnson au fost reprezentate pe toate scenele apusului, și pe urma lor a ajuns să fie unul dintre cei mai mari scriitori, nu numai în Norvegia ci în întreg Nordul, prin puterea lor de sugestie și limbă a săpată în crișă, fapt care a creat o epocă în literatura norvegiană.

Björnson însă n'a fost numai un scriitor poet, ci și un mare agitator, bărbat politic și orator de forță, care a știut să însuflețească și să miște mulțimea prin cuvântul lui cald, pomit din suflet.

Lui i-se atribuie și mișcarea pornită pentru separarea Norvegiei de Suedia, fapt care i-a atras multe dușmăni. Totuși abea anul trecut, când marele scriitor trăgea să moară s'a văzut de câte simpatii ce bucură el în înghetele regiunii ale Nordului; chiar regele Danemarcel i-a pus astă toamnă la dispoziție trenul regal cu care a fost transportat la Paris.

Dintre operele uriașului din Nord, care azi își doarme somnul de veci, împrejmuit de recunoștința unui neam întreg, avem traduse pe românește: Synöve Solbackken, Veselul ștregar, Nouii căsătorii și Amor și Geografie, traduse de d. Ciotori.

Cele din urmă cuvinte ale lui Björnson.

Paris, 27 Aprilie. Puțin înainte de orele 7 soția lui Björnson, care de câteva luni a veghiat mereu la patul bolnavului, a chemat prin telefon pe ambasadorul Norvegiei, Wedel. Acesta a venit după câteva ore la otel și Björnson, văzându-l, l-a recunoscut și a murmurat câteva cuvinte. A recăzut apoi pe pernă. Soția lui Björnson a înțeles următoarele cuvinte abrupte:

— Norvegia... încredere... simplu.

Seara la orele 8 și 45 minute a urmat desnodământul.

Cadavrul va fi transportat probabil la Boulogne sur Meer. De aici va fi transportat apoi în Norvegia pe un vas de război norvegian.

Președintele Fallières și a exprimat condoleanțele familiei Björnson.

Despre bătălia dela Huseby se duse pomina și mulți ziceau: »Ce-a căutat acolo?»

Nu mai una singură nu întreba așa ceva și aceea era Aslaug. Ea îi așteptase mult în seara aceea și când auzise despre cele ce se petrecuseră între el și tatăl său, se așeza cu inima la pământ oftând:

»Dacă nu m'oi duce după Thore, atunci n'o să mai am nici-o zi fericită pe lumea asta.»

Thore zăcu Duminecă toată ziua și Luni simți că tot trebuie să mai zacă.

Veni și Marja și era o zi atât de frumoasă! Plouase peste noapte și acum muntele își înălța pădurea atât de înviorată și de verde; fereastra era deschisă și mirosul frunzișului fraget năvălea în valuri înăuntru; tătăngile dela turme răsuna dulce în văzduhul limpede, departe peste munți, iar sus pe stâncile fjordului hăulea cineva.

Dacă n'ar fi fost muma-sa înăuntru, bietul Thore ar fi plâns de durere, că nu se putea duce acolo sus.

Sosi Miercurea și el zăce mereu, iar Joi începu să-i crească teama în suflet, că nu va putea să se facă sănătos până Sâmbătă.

Vineri însă fu iarăși în picioare. El își aducea foarte bine aminte de vorbele bătrânului care îi zice:

»Dacă în seara Sâmbetei viitoare ai să fii vrednic să scapi de lupul de Huseby și de puil lui, apoi a ta să fie fata!»

Stetea el așa câtă-va vreme și se uită mereu în spre Huseby.

»Acolo n'am decât să mai mănânc o bătaie se gândi el.

Sus, la izlazul lui Huseby, ducea, după cum am spus, numai o potecută, dar un flăcău vrednic ar fi putut totuși să se ducă până acolo, fără ca să meargă numai pe drumurile netede. Dacă s'ar fi încercat să meargă cu luntrea pe apele fjordului până dincolo, în partea cealaltă a muntelui, trebuia să se gândească mult, ca să afle vr'un mijloc de a se urca pe peretele stâncel, care era așa de drept, că nici o capră n'ar fi îndrăznit să se urce pe el, cu toate că o capră nu se teme de stânci.

Veni și Sâmbăta și Thore se plimba toată ziua pe-afară. Soarele strălucea și părea că tufișurile șoptesc și totu-i viu într'ânsele, iar de departe, de pe munte răsuna hăutul ce-i era drag.

În clipele inserării, el stătea încă în prag și privea cum se ridică ceața alburie, învăluind stâncile fjordului.

Se uită sus în spre stânci și acolo domnea tăcere adâncă; privi în spre curtea lui Huseby, apoi împinse luntrea la larg și vâsli pe după stelurile ce se întindeau departe în ape.

Aslaug își isprăvisse munca de toate zilele și acum se odihnea la stână. Ea se gândi că Thore nu va putea veni în astă seară, dar că, de bună seamă vor veni destul în locul lui. Dete apoi drumul dulăului și nu spuse nimănui unde se duce.

Își alege un loc de unde privirile el puteau cuprinde întreaga vale și se așeză acolo; dar îndată se întinse ceața și aducerile aminte i-se deșteptară, de nu mai putu să privească în vale.

Atunci ea schimbă locul și, fără să-și dea seama, se duse de se așeză în partea despre fjord, așa că privirile ei se pierdeau acum peste ape.

Și atâta pace îi revărsa în suflet priveliștea asta nesfârșită peste pânza apelor tăcute!

Și atunci dorul aprins îl ceru un cântec și ea alege unul cu sunete prelungi și trăgănite a cărui melodie tremura departe în liniștea nopții.

Ea singură fu mișcată de acest cântec și mai zise încă un vers. Atunci de odată i-se păru că îi răspunde cineva de jos, din adâncimi.

»Sfântă cruce, ce o mai fi și asta?!« gândi Aslaug, apropiindu-se de marginea prăpăstiei și încolăcindu-și brațele pe după un mesteacăn lung și subțire, care se îndol, legându-se de-asupra adâncurilor; se uită în jos, dar nu văzu nimic.

Liniștea adâncă domnea peste fjordul adormit în pace și nici o pasere nu mai sbura peste apele molcomite!

Aslaug se așeză iarăși la locul ei și începu să cânte din nou și atunci i-se răspunse într'adevăr, și pe același ton, dar mult mai aproape ca întâia dată.

«Nu se poate, trebuie să fie cineva!»

Aslaug sări în sus și se plecă deasupra adâncurilor. De astădată zări jos, lângă peretele stâncii, o luntre, care era legată la mal și care părea, acolo în adâncime, ca o coajă miltică de scolcă.

Se uită apoi pe peretele stâncii și văzu o căciulă roșie, supt care un flăcău se căsnea să se urce la deal, cățăându-se pe povârnișul stelului.

»Sfântă cruce, cine să fie oare?« zise Aslaug cu îngrijorare și, desprinzându-și brațele de după mesteacăn, se trase repede înapoi. Ea nu putea,

Vestea morții în Christiania.

Christiania, 27 Aprilie. Telegrama despre moartea lui Björnson a sosit aici azi noapte. Ministrul de externe a primit telegrama în clipa când la el era o recepțiune solemnă. Regele și-a făcut apariția și în mijlocul membrilor Stortingului, ai diplomației, savanților și miniștrilor a primit știrea cu mare surpriză și a exclamat:

— A murit cel mai mare fiu al Norvegiei!

Cuvintele acestea au avut un efect sgu-duitor. Regele a plecat imediat, după el și ceilalți oaspeți.

Primul ministru al Norvegiei a adresat văduvei o telegramă de condoleanțe.

Roosevelt sosind în Christiania.

Christiania, 27 Aprilie. La Christiania tocmai acum se făceau pregătirile pentru primirea lui Roosevelt. S'a ivit proiectul de a ruga oficial pe Roosevelt să viziteze întâi Stockholmul și să vie numai după înmormântarea lui Björnson, deoarece poporul norvegian acum nu-i poate face o primire demnă. Roosevelt însă a hotărât să plece direct la Christiania ca să asiste la înmormântarea lui.

Maj. Sa în Budapesta. Maj. Sa va sosi la Budapesta la 11 Maiu și va sta în capitala țării ungurești până la 4 Iunie.

În cursul acestor 4 săptămâni vor avea loc mai multe recepții la curte și vânători la Gödöllö.

»Să stăm deci la pândă!«. Cu aceste cuvinte energice își încheiește »Drapelul« din Lugoj un articol de fond în care analizând un articol de fond al ziarului nostru, nu s'a putut dumiri asupra atitudinii noastre față cu vicarul Orășii-Mari, Vasile Mangra..

Ziarul nostru, bănuind pe nedreptul, n'a răspuns la articolul »Drapelului« decât *indirect: anume precizând atitudinea »Tribunei« și a celor din jurul ei față cu d. Mangra.*

»Drapelul« a avut până acum de vre-o două ori prilej — *mai ales că stetea la pândă* — să ia act de declarațiile noastre, dar n'a făcut-o.

nu îndrăzne să-și răspundă sleși, căci știa foarte bine cine era acela.

Se trânti jos pe pajiște, își implântă țeapăn amândouă mâinile în iarbă, ca și când ea ar fi fost acela, care trebuia să se țină, ca să nu-i scape mâinile și să se prăvălească în adâncuri.

Dar firele de iarbă se smulseră și ea țipă din puteri, îngrozită și rugă pe Dumnezeu Atotputernicul ca să ajute lui Thore.

Însă pe dată își aduse aminte, că cutezanța lui era mare și că prin aceasta el ispășea pe Dumnezeu și de aceea nu se putea aștepta la nici un ajutor.

»Numai de data asta barem!« se rugă ea și luă cănele în brațe, ca și când ar fi fost Thore, pe care voia să-l țină strâns la pieptul ei.

Se rostogoli cu el prin iarbă și i-se păreau că clipele acestea de așteptare erau fără de sfârșit. De odată însă căte se smucă: »Vuv, vuv« lătră el, căutând în jos spre prăpastie și dând mereu din coadă.

»Vuv, vuv« zise el către Aslaug, punându-și labele de dinainte în poală-i; »Vuv, vuv« mai zise înc'odată către prăpastie și atunci se ivi o căclulă roșie deasupra adâncurilor în marginea stâncii.

Acum Thore zăcea la peptul ei! Și stete mult așa, fără să poată rosti un cuvânt, iar cele ce voi să le îndruga pe urmă, n'avură nici un înțeles. Bătrânul Knud, însă când fu să vorbească despre aceasta, rosti un cuvânt, care era plin de înțelepciune, căci el zise:

»Flăcăul acesta e vrednic să o albă! A lui să fie fata!«

Trad. de D. N. Ciotori.

»Poate vor fi adormit domnii dela »Drapelul« — stând la pândă?.. Sau poate n'au curajul să declare că au fost nedrepti când au încercat să bănuiască atitudinea națională a unui ziar, care dela înființarea lui a fost întotdeauna în fruntea luptătorilor pentru cauza neamului?..

De ce s'au întrerupt tratativele între partidul național român și guvernul Khuen-Héderváry? Se știe că între conducătorii partidului național-român și noul guvern Khuen-Héderváry s'au pornit, la inițiativa ministrului-șef, tratative serioase în scopul de a stabili o înțelegere între guvern și partidul naționalităților. Se știe de asemenea că aceste tratative s'au terminat fără rezultat. Ziarul »Seara« din București primește dela corespondentul său din Budapesta următoarele lămuriri în ce privește cauzele acestui rezultat negativ.

»După ce contele Khuen-Héderváry și-a primit mult așteptatele rapoarte ale fișpanilor din comitatele românești, asupra situației electorale a partidului național, tratativele între dînsese și dl Dr. Teodor Mihail au început iarăși. Atunci s'a văzut îndată ce rost aveau acele rapoarte oficiale.

Toți fișpanii, cari sînt oamenii lui Tisza au ticluit rapoarte alarmante despre agitațiile electorale românești și despre primejdiile cari ar fi legate, pentru statul maghiar, de eventuala izbîndă a candidaților romîni.

Atunci, contele Khuen-Héderváry, evident inspirat de Tisza și de marele elector Ieszenszky, secretarul general dela interne, a propus domnului Mihali să primească o radicală permutare a candidaților între diferitele lor cercuri electorale. După acest plan diabolic, toți candidații romîni ar fi fost smulși cu rădăcini cu tot din cercurile lor și ar fi fost trimiși la o cădere sigură în cercurile străine de dînsii.

D. Mihali a priceput îndată manopera vicelană și a respins cu ironie propunerile primului ministru, declarînd că romîni nu pot admite un astfel de amestec rușinos în afacerile lor politice.

Impresionat de energia d-lui Mihali, contele Khuen a îndulcit tonul, a promis să revină și a cerut chiar zile de răgaz.

Ce să vezi însă? La noua întrevvedere, primul-ministru s'a scuzat că e bolnav și că trebuie să plece pentru o vreme la Abazia. Dar a propus d-lui Mihali să trateze mai departe cu Ieszenszky, celebrul procuror din procesul d-lui Aurel C. Popovici și fostul șef al poliției secrete în contra naționalităților pe vremea lui Bánffy.

Indignat peste măsură, d. Mihali a răspuns că nici un român nu poate sta de vorbă cu oamenii odioși de felul lui Ieszenszky. Totuși a declarat că rupe definitiv orice tratative făcînd răspunzător guvernul că nu-și respectă angajamentele luate față de Coroană.

Contele Khuen, care cunoaște mai bine ca ori cine mandatul ce i-s'a încredințat la Viena față de naționalități, s'a îndulcit iarăși și-a propus o persoană mijlocitoare către d. Mihali și Ieszenszky. Firește d. Mihali a respins și această propunere și a rupt definitiv orice tratative, cu toate stăruințele lui Khuen, ca să mai aștepte o nouă soluție, peste cîteva zile.

O scrisoare a d-lui Vasile Stroescu.

Primum din Davos, din partea marelui mecenat al neamului nostru d-nul Vasile Stroescu, următoarele:

Davos Platz, 7/20 Aprilie 1910.

Onorată Redacție,

În numărul 71 al stîmatului dv., ziar, ați dat loc unei scrisori a dlui Ștefan Dan, din Constanța, în care dumnealui istorisește niște reminiscențe din viața d-sale, atîngătoare și pe socoteala mea. Vă rog să binevolfiți a da loc și următoarelor mele rînduri.

Scrisoarea d-lui Ștefan Dan dela început până la sfârșit, nu-i decât o poveste. Nici un cuvânt dintr'ansa nu-i adevărat. În toată familia Doniceștilor, din Basarabia, nici unul n'a purtat numele Matei, nici unul n'a fost militar, și pe d. Ștefan Dan, dacă el există, nici nu l știu, nici nu l-am văzut în ochi, necum să fi avut cunoștință.

În relațiile mele cu oamenii, am fost totdeauna circumspect și soarta m'a scutit de cunoștințe cu oameni suspecți și de rea credință.

Cu toată stima:
V. Stroescu.

Țara lacrimilor.

— Un glas de durere. —

Beiuș, 23/IV.

Decâteori pe întinsele plaiuri locuite de românii din Ungaria, se desfășură ce'e mai mărețe lupte pentru câștigarea drepturilor ce ni-se cuvin; decâteori bărbații cu durere pentru viitorul neamului cutreeră satele, chemând poporul la luptă dreaptă pentru apărarea bunurilor sale culturale și naționale și în acest scop nu pregetă a intra în casele țaranilor, a sta cu ei de vorbă în căminul și la masa lor; decâteori în cele mai multe cercuri românești candidații naționali sînt primiți cu banderii ca împărații și li-se ofer buchete de flori ca unor mirese, — Bihorul nostru, nefericitul Bihor, nu numai nu cearcă a merge alături de celelalte comitate și cercuri românești, dar nu are față de neam nici măcar atîta durere să stea retras la o parte, să stea pasiv și dacă nu ajută, cel puțin să nu strice, să nu pună bețe în roate, să nu împiedece în acțiunea lor nobilă pe ceice cu trup și suflet luptă pentru deșteptarea acestui nefericit Bihor. Ori câte încercări s'au făcut și prin orice mijloace s'au năzuit fruntașii națiunii a desbrăca Bihorul de haina mohorîtă în care l-au îmbrăcat atîta fii pierduți ai neamului nostru, aceasta n'a putut succede și după semne nu se observă nici pentru viitor o soartă mai bună. Doar alegerea de deputat a martirului națiunii, a părintelui Dr. V. Lucaciu la Beiuș desptase în inimile românești, înainte cu 3—4 ani oarecari nădejdi de o pornire spre bine. Cine știe însă dacă din mila trădătorilor nu vom fi lipsiți și de aceasta cinste!?

Experiența din trecutul de tristă aducere aminte ne-a format convingerea, că Bihorul a fost și este pentru guverne terenul cel mai prinos de a-și putea câștiga de unealte între români astfel de personaje cari, ocupînd în sinul lor anumite demnități sînt, după poziția lor, chemați a da *directivă*, a *conduce*, — ca astfel să poată atrage după sine mulțimea celor *mici*, a celor *conduși*. Și mai ales s'au condus guvernele de aceste intențiuni față de dignitarii puși în fruntea bisericilor și institutelor românești din ale lui Dumnezeu uitatul Bihor.

Ținta națională a canonicului și *directorului* seminarului din Oradea-Mare Lauran; alegerea ca deputat guvernamental a *vicarului* Iosif Goldiș și a fostului *director gimnazial* din Beiuș I. Butean, candidarea cu program guvernamental înainte cu 3—4 ani a *protopopului* Roxin etc. sînt probe cari dovedesc pe deplin, că scopul ascuns al guvernelor de a-și acăpăra în sânul neamului românesc din Bihor astfel de agenți a fost și este, ca prin pilda *capilor* să se dea *exemplu* preoțimei și învățătorimei și a se infiltra atari sentimente și în tinerime, provocându-se astfel o demoralizare generală și o degenerare totală a sentimentelor naționale chiar și în sânul sărmanului popor, care văzându-și și pe *ai săi* băgați în-

tr'o căldare cu toți birtașii și scrietorașii străini nu mai știe în cine să se încreadă și așa ajunge a-și afla toată mângăierea — în pălincă și păpricaș.

Bietul popor se duce și el unde i merg *capli*, numai stomacul să i fie plin și să i-se ajungă și lui din arginții lui Iuda o părtică cât de mică, căci din aceștia nu se poate aștepta la mult având a-i primi din a doua sau a treia mână, dela *capii* săi, cari oricât de sfinți ar fi nu uită că: »Cine împarte, parte-și face«.

Ajunși în clar cu situația pe cât de tristă pe atât de compromițătoare din Bihor, frunțașii neamului românesc cercat-au în fel și chip a da Bihorului românesc capete luminate, cu durere de inimă pentru soarta și viitorul său. De acest mare sentiment național au fost conduși și membrii sinodului din Arad când — înainte cu câțiva ani — au ales ca vicar episcopesc și președinte al consistorului gr. ort. rom. din Oradea-Mare pe părintele Vasile Mangra, după alegerea sa de episcop al Aradului nu obținuse confirmarea prea înaltă.

Toată lumea românească credea că ajungând în fruntea bisericii române ortodoxe din Bihor ca vicar părintele V. Mangra, — întreg Bihorul valua o altă față. Se credea că preoții și învățătorii se vor inspira din viața și trecutul glorios al vicarului și șefului lor și la anumite ocazii, când îi va chema glasul neamului, își vor face cu scumpătate datoria națională ca ceilalți colegi ai lor din alte ținuturi. Cine să fi crezut însă că neamul românesc din Bihor nici în părintele Mangra să nu fi dobândit pe Mesia cel mult așteptat?

Și acum? Acum dânsul e prietenul guvernului ai căruia antecesori au întemnițat pentru ideile sale pe aderenții săi...

Când vedem pe păr. vicar V. Mangra în tabăra guvernului candidând de deputat; pe omul său A. Deseanu protopopul Vașcăului, marele naționalist, urmându-l și primind a fi vice președinte partidului guvernamental și lucrând contra unui Dr. V. Lucaciu; când vedem o mulțime de preoți și învățători înscriindu-se membri ai partidului muncii; când vedem toate acestea deși un număr frumos de frunțași și bărbați de inimă ai mult cercatului nostru neam au desfășurat și în Bihor steagul național în toate cercurile, avem nenorocirea a constata cu multă durere, că ne imputăm ca peștii dela cap, și șiroaie de lacrimi ne năpădesc ochii și ne stropesc fața și roșind de rușine ne fac să exclamăm:

Tu ești Bihorule, pentru români *fara lacrimilor*.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșeală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la ori-ce cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetui-o în — ziarul »Tribuna« dia Arad. —

Din România.

Grațierea condamnaților pentru răscoala din 1907. Din București ni-se anunță că frumoașa inițiativă a comercianților frunțași din București cari au cerut M. S. Regelui să grațieze pe condamnații din răscoalele din 1907, pare a avea un deplin succes.

Petiția comercianților a fost citită cu multă atenție de M. S. Regele, care în urmă a cerut dlui ministru de interne și dlui ministru de războiu să-i prezinte rapoarte de numele și numărul militarilor și civililor cari au fost condamnați după răscoale și din cauza lor.

Potrivit ordinului M. S. Regelui, s'au întocmit cuvenitele tablouri la ministerul de război și la direcția generală a închisorilor.

Se știe că au fost condamnați soldații din compania locotenentului Nițulescu, cari la Stănești au refuzat să tragă în răscoala. Au mai fost condamnați unii primari, notari și doi învățători.

D-nii Brătianu și general Crăiniceanu vor prezenta M. S. Regelui, în cursul acestei săptămâni, tablourile cu numele celor condamnați de pe urma răscoalelor. Grațierile urmează să se facă în vederea sărbătorilor de Paști.

Printre comercianții cari au intervenit la M. S. Regele pentru iertarea celor condamnați, domnește o mare bucurie, căci au aflat că Suveranul a ținut seamă de rugămintea ce l-au făcut-o.

Reforme pentru meseriași. D. M. Orleanu, ministrul industriei și comerțului, voind să vină într'ajutorul clasei meseriașilor, a hotărât introducerea unor însemnate reforme, între cari cea mai binefăcătoare e înființarea unei case centrale de ajutor și pensii.

Era și sânt într'adevăr mari greutatea pe cari le întâmpinau meseriașii pentru obținerea ajutoarelor, în caz de boală și de deces, ajutoare cari de multe ori deveneau iluzorii. — Despre pensii nici vorbă nu poate fi.

Corporațiunile, de multe ori fiind conduse de oameni, cari sau nu aveau priceperea necesară sau erau de rea credință, nu poate face față cererilor de ajutoare, așa că un biet meseriaș pentru un foarte mic ajutor trebuie să umble zile întregi pe la corporație și ori nu găsea pe președinte, ori nu-i găsea pe amândoi, ori dacă-i găsea nu erau bani în casă, așa că mulți se lipseau la urma urmei de acele ajutoare.

Prin reforma întreprinsă de serviciul meseriilor, din ministerul industriei, prin cererea un i case centrale de ajutor și de pensii, toate aceste inconveniente vor dispărea pentru meseriași.

Casa centrală de ajutor mutual care s'a înființat pe ziua de 1 Aprilie, are de scop să acorde ajutoare medicale și bănești membrilor corporațiilor în cazuri de moarte, boală și bătrânețe; precum și ajutoare medicale familiilor meseriașilor.

Toți membrii corporațiilor de meseriași din București și județul Ilfov, vor face parte de drept ca membri ai Casei de ajutor.

Ajutoarele se vor da după următoarele norme:

Membrilor cotizanți a 1 leu lunar li se va da în primele 20 de zile câte lei 1.50 pe zi; pentru următoarele 30 de zile câte 1 leu pe zi; și în sfârșit pentru ultimele 50 de zile câte 75 bani pe zi.

Membrilor cotizanți a 2 lei lunar li se va da în primele 20 de zile câte lei 2.50 pe zi; pentru următoarele 30 de zile câte 2 lei pe zi; și pentru ultimele 50 de zile câte lei 1.25 pe zi.

Când bolnavul este internat în spital, ajutorul banesc se dă pe jumătate.

În cazuri de moarte, casa centrală de ajutor acordă soției defunctului suma de 100 lei, dacă defunctul cotiza cu un leu; și 150 lei, dacă cotiza cu 2 lei.

Meseriașii, cari la 1 Aprilie 1910 nu datorau cotizațiuni decât pe cel mult trei luni de zile, se vor bucura, chiar dela înființarea Casei, de toate ajutoarele prevăzute în prezentul statut.

Meseriașii membri ai corporațiilor din București, cari la 1 Aprilie 1910 datorau cotizațiuni pe mai mult de trei luni și au fost sczuți de rămășite, precum și meseriașii noli înscriși, vor avea drept de ajutor: cel dintâi la 1 Octombrie 1910, iar cel din urmă numai după trecere de 6 luni dela data înscrierii, însă și unii și alții numai dacă la data cererii ajutorului vor fi achitat cotizațiunile și pe ultima lună.

Casa centrală de ajutor va servi pensii meseriașilor nevolnici, întrucât mijloacele ei vor îngădui și după norma ce va hotărî adunarea generală.

În acelaș scop, de îndată după constituirea Casei centrale de ajutor, se va procede la stabilirea numărului eventualilor pensionari și la calcularea cifrei pensiunilor după sumele disponibile al Casei.

Pensiunile, pe cari le serveau unele corporațiuni în momentul înființării Casei centrale, vor continua a fi servite întocmai ca și înainte, fără nici o restricțiune sau întrerupere.

Scrisoare din Viena.

Legea pentru încurajarea Industriei române. — O serbare în Grecia. — Un metod de creștere.

25 April 1910.

Proiectul de lege pentru încurajarea industriei române, pe care l-a depus dl Orleanu înaintea camerei, e viu discutat de presa străină. Când a ajuns România să-și vindece ranele sale, se ridică ori-și-cum pseudo-medicii, cari și-au tras profitul propriu din durata boalei. Ci, dacă ne gândim apoi, că peste patru sute de mii (400000) din cele 9 procente de străini aflători în România sânt *evrei*, ne putem ușor explica »ghivaltul« Kohn-fraților. Ci în vederea tendinței actuale, unde fiecare națiune își îngrădește cât mai mult puterile proprii, proiectul e foarte modest și preventiv cu străinii cedându-le 25 procente din totalitatea funcționarilor și lucrătorilor dela fabrici, va să zică un număr de *trei ori mai mare* în raport cu procentul, ce-l fac din populația întregă.

Numai »Neues Wiener Journal« înțelege astfel: »Starea economică în România a fost puțin favorabilă. Din cauza iernii calde manufactura n'a putut fi plasată și plata în extern a rămas neefectuată. Depresiunea generală iscată prin împrejurarea aceasta presupune o criză serioasă mai ales dacă recolta va fi rea. Sămădaturile stau bine deocamdată, totuși se recere mare precauțiune cu România, și aceasta cu atât mai mult, cu cât legile ultime pentru *încurajarea industriei române* (aici li doare cumplit) sânt îndreptate în contra capitalului străin. Băncile din Austria păstrează rezervă față de *comercianții mici*«.

Am înțeles. Năzuințele de-a întemeia o stare mijlocie *română* au început cu mijloace modeste, așa că *toți* românii comercianți sânt *comercianți mici*, — negoțul mare fiind în mâinile evreilor, în general străin — prin urmare: »Moritz ghindește la luminare«.

Singura »Reichspost« apreciază obiectiv punctul de plecare al României.

Pentru cumpărare de **cel mai bun magazin e a lui** **SUC. EMMER FERENCZ** **Weismayr Ferencz** Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Grecia cu minunata ei cultură și oleandri verzi, Grecia cu pământul aruncat în mii de valuri, ce se vedea sub oglinda veșnic albastrului cer până la poala Olimpului, Grecia intrupată în povestica frumoasă a epopeei lui Homer și răsare visătoare din minna cântare a mării cu mania înspumată a leșinatelor valuri, această Grecia a trebuit să fie obiectul de inspirație pentru cine a căutat frumosul și sublimul, eternul frumos și eternul sublim. Și au cântat o genile altor țări: Goethe, Schiller, Chamisso, Novalis, Eminescu, și ea, Elada cu sufletul gingaș, și-a ales pe cel mai aprins și mai frumos cântăreț: Byron.

Era un eopil necunoscut, sărman și părăsit de toți, n'avea doar decât o inimă aprinsă și strălucirea privirii, când urmând dorului nespuse după frumoasa Eladă din poveste, a călcat pentru prima dată pe pământul misterios al acestei țări regine. De-atunci s'a țesut o legătură strânsă între sufletul necunoscutului tânăr și geniul Greciei. Azi păstrează aceasta în portul Pireului chipul cântărețului dus și ține zi de sărbătoare ziua din al sutălea an de când a privit întâia dată fericea strălucind în ochii melancolicului Byron. Și a chemat pe cei mai mari poeți de astăzi — Kipling, D'annunzio, Hauptmann, — să vorbească în această zi despre cel ce a slăvit-o în atât de frumoase și calde cântări.

O amintire duloasă, dar plină de fală pentru greci și pentru englezi.

Vestitul pedagog englez Boris Sidis și-a crescut copilul după teorii proprii, așa că William James Sidis în vîrstă de 14 ani ține prelegeri din matematică la universitatea din Harvard. Faptul ca atare e interesant cât și principiul creșterii. Talentul nu atîrnă dela moștenire, nici dela predispoziții înăscute, ci dela o creștere specială, o creștere al cărei scop principal trebuie să fie tendința de a întrebuița extrem posibil puterile spirituale latente ale copilului și anume în mod ușor și neslîit. Iar în această întrebuițare a puterilor spirituale se începe din primul an, când trebuie să-i impunem copilului o gândire reală — departe orișice fantazie — și o observare minuțioasă. Aceasta se poate face prin îndestularea curiozității lui, printr-o conversație între părinți neobosită și potrivită priceperii copilului și prin sugestione.

Prin »sugestione» pricepe Sidis pătrunderea ideii proprii în spiritul copilului cu atîta influență și putere, încât această idee să înlăture pentru moment ori și ce altă gândire, să fie primită, asimilată și păstrată de crierul lui. Și aceasta cu atîta mai ușor, cu cât e mai tînăr copilul, cu cât crierul e mai proaspăt și accesibil impresiilor; de-aceia primul an e cel mai însemnat pentru educație.

M. I. R.

Din străinătate.

Revoluția din Albania. Contrar știrilor liniștitoare date de guvernul turcesc în săptămânile din urmă, revoluția din Albania se întinde mereu și la proporții îngrijitoare. Cât de gravă e situația în Albania o dovedesc și măsurile ce le ia guvernul turcesc.

Consiliul de miniștri a hotărît mobilizarea brigăzilor de redifii din Salonic și Smirna, spre a le trimite în Albania de sus.

Reprezentanții Turciei pe lângă marile puteri protectoare ale Cretei au declarat că Poarta ar considera prestarea jurământului în Camera cretană în numele regelui Greciei ca o călcare a drepturilor de suveranitate ale Sultanului.

Poarta invită puterile să caute a înlătura această prestare de jurământ, altfel Turcia s'ar apăra.

La Taaz Yeman, în Sanjak au fost mai multe lupte în care răsvrățiții au avut 98 morți și 20 răniți.

Lupta începută ieri la Stimlia s'a terminat astăzi; albanezii au fost alungați cu pierderi mari; trupele turcești au avut numai trei soldați uciși precum și un ofițer și zece soldați răniți.

Din Salonic se anunță: Știrile din Albania de sus sînt mai defavorabile: lângă Ghilan sînt 3000 de arnăuți înarmați, în apropiere de Drenița mai sînt 2000, lângă Lilpjan sînt 4000, în împrejurimile orașului Podrina sînt 5000, lângă Prizrent și Podgeri mai sînt 3000, pe la Plejselo ar fi 6000, lângă Ljuma, 6000, în împrejurimile din Ostrosop sînt 2000.

12 batalioane cu patru baterii de tunuri sînt în drum spre Albania de sus. Forțele totale ale trupelor turcești sînt acum de 52 batalioane și 16 baterii.

Rezerviștii din Salonic au fost chemați.

Torghout Șefket Pașa neocupînd la timp trecătoarea din Katșanik, 3000 de arnăuți s'au stabilit acolo, intrerupînd circulația trenurilor.

Răsvrățiții au lăsat să treacă numai vagonul postal cu locomotiva și au desarmat pe 20 de soldați cari formau escorta trenului, trimițându-i spre Ueskub.

Se crede că Torghout Pașa va fi înlocuit prin Djavid Pașa care a și plecat spre Ueskub.

Comunicațiile telegrafice cu Albania sînt în parte distruse de răsvrățiți.

Arnăuții au oprit prin forță trenul postal care trecea astăzi prin trecătoarea din Katșanik, apoi au lăsat trenul să-și continue drumul când s'au convins că prin acest tren nu se expediază nici soldați nici material de război.

Transporturile de trupe pe această linie au fost suspendate.

Situația politică.

Arad, 27 Aprilie.

Intoarcerea contelui Khuen.

Ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry a plecat azi dimineața dela Semmering și s'a oprit câteva ore la Viena. Seara a sosit la Budapesta.

Mâne va avea loc un consiliu de miniștri în care se vor discuta în rîndul întăi chestiile electorale.

Probabil în cursul săptămânii viitoare va avea loc consiliul comun de miniștri, amînat din cauza bolii contelui Khuen-Héderváry.

Opoziția și guvernul.

Partidele opoziționale continuă să vestească lumii că în sânul guvernului domnește cea mai perfectă — neînțelegere. Ziarele lor aduc și venirea Maj. Sale la Budapesta în legătură cu aceste neînțelegeri și spun că Maj. Sa vine ca să fie mai aproape când va izbucni cea mai nouă criză de cabinet.

Contele Khuen — zice opoziția — a pierdut încrederea Vienei, fiindcă s'a lăsat influențat de contele Tisza și astăzi numai contele Zichy și Lukács se mai bucură de încrederea neștirbită a Coroanei.

În orice caz, exagerate cum sînt aceste combinații ele nu sînt lipsite de orice temeii.

Convocarea Camerei.

Până la venirea Maj. Sale în capitală, ministrul-președinte va face toți pașii necesari pentru convocarea Camerei și publicarea de alegeri noi.

Convocarea se va publica la 10 Mai, cu o zi înainte de sosirea Maj. Sale la Budapesta. *Autograful regal despre convocarea parlamentului și publicarea alegerilor va fi și acum datat din Viena.*

Justh la Cluj.

Cluj, 27 April. Președintele partidului independent a vorbit azi aici în fața unui număr public. A polemizat foarte violent cu contele Tisza.

Dacă contele Tisza — a zis el — e Goliath el e David care îl va doborî cu praștia. Contele Tisza, eare nu se află în termeni buni cu ministrul Lukács, a căutat să bage fel și fel de intrigi între Justh și Lukács, crezînd că, grație temperamentului aprins al lui Justh, îl va cumpăni pe acesta să facă declarații prin cari să-și strice relațiile cu Lukács. Justh declară că va vorbi și el despre Lukács când va veni timpul, dar nu va face acum declarații de dragul contelui Tisza.

Declarația aceasta a lui Justh dovedește că el vrea să-și lase o ușiță deschisă pentru o eventuală împăcare cu Lukács, în cazul când guvernul n'ar obține la alegeri majoritatea parlamentară.

Campania electorală.

Turneul electoral în cercul Iosășel.

D. Dr. Gheorghe Popa, candidatul partidului național român în cercul electoral Iosășel, își va desfășura programul:

Luni, 2 Mai n., orele 4 d. a. în Buteni.

Marți, orele 2 d. a., Halmagiu.

Mercuri, orele 11 i. a., Vidra.

> orele 3 d. a., Aciuva.

Joi, orele 10 i. a., Ciuci.

> orele 2 d. a., Lazuri.

Sâmbătă, orele 9 i. a., Zimbru.

Duminică (Tomii), orele 11 i. a., Dieci.

> orele 2 d. a., Crocna.

> orele 5 d. a., Holtmezeș.

Alegeri »libere«.

Din Făgăraș i-se scriu »Gaz. Tr.« următoarele: »Inspectorul reg. de școale Szabó Elemér a început să colinde pe la învățători, cîrșind în fa- vorul candidatului guvernamental. În drumul său împarte învățătorilor apelurile esmise de presidiul reuniunii gen. a învățătorilor (fogarasí ált. tanító egyesület), prin care, această reuniune învățăto-rească se amestecă în politica militantă, trecînd astfel limitele statutelor sale. Pe ziua de 28 l. c. n. joi la 11 ore a. m. este convocată la Făgăraș o adunare de alegători, pentru a se publica numele candidatului oficios!

Învățătorii români din comitatul Făgărașului să fie cu minte! Să nu-și uite, că inspectorul reg. de școale și în special Szabó Elemér, care le-a făcut atîta amărăciune sufletească, nu-și poate lua rolul de cortez electoral, și nu-i este lertat să bage politica în sanctuarul școalei! Conducătorii noștri dela centru să denunțe ministrului de culte acest

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești spiritul pentru păr, „Petro1“ a lui Kulka care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. —

După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o esplană în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățănle a feței se depăr-tează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui Kulka. Prețul unei tegle 1 cor. Săpun de crin 1 cor. Pudră de crin în toate colorile 1-20 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „Vulturul negru“ a lui Kulka Emil din Timișoara-Cetate Nr. telef. 645.

caz și să ceară tragerea lui în cercetare disciplinară!»

Din cercul Moraviței.

Ni-se scrie :

»In Dumineca Floriilor, baronul Stojanovics, candidatul guvernului în cercul electoral al Moraviței, a venit și în comuna noastră Gaiul-mic, ca să și țină vorbirea de program. Baronul a sosit cu cinci trăsuri cu șvabi și o trăsura cu jandarmi și a mers deadreptul la casa comunală unde era adunată lume multă — fiind zi de sărbătoare.

Abia s'a coborât baronul Stojanovics din trăsura și cei de față au și izbucnit în strigăte sgomotoase: »Trăiască Brediceanu! Ce cauți aici? Du-te de unde ai venit!« Baronul a început să vorbească, dar strigătele n'au conținut »Abzug Stojanovics! Trăiască Brediceanu!«

Stojanovics a chemat într'ajutor jandarmii, cari au și venit în fugă, dar alegătorii români s'au împrăștiat cu toții în liniște și n'a mai rămas nimeni care să-l asculte pe Stojanovics.

Trăiască bravii români din Gaiul-mic! — Un alegător.»

Cătră alegătorii români din cercurile electorale Becicherecul-mic, Lipova și Lovrin.

»In aceste cercuri fiind alegătorii români în minoritate, partidul național român nu a pus candidați, a pus însă partidul național german și anume în cercul Becicherecul-mic pe d. Ioan Rösler jun. din Gyertyámos, în cercul Lipova pe d. Victor Orendi din Timișoara și în cercul Lovrin pe d. Dr. Ludovic Kremling.

Aceste candidaturi aducându-se la cunoștința oficioasă a comitetului central electoral al partidului național român din comitatul Timiș, comitetul acesta indeamnă pe toți alegătorii români să se grupeze pe lângă candidații de mai sus ai partidului național german și să-și dea voturile și tot sprijinul lor pentru dânsii, asigurând astfel biruința acestui partid, care stă pe o bază politică identică cu cea a partidului nostru.

Totodată aducem la cunoștința alegătorilor români din cercul Becicherecul-mic, că d. Ioan Rösler jun. și-a ținut vorbirea de program în Dumineca Floriilor în comunele Beregsău și St.-Mihailul-român, unde a avut o primire foarte frumoasă din partea românilor, cari s'au grupat toți în jurul lui, iar în celelalte comune se va prezenta astfel:

1 Mai n. la 9 ore a. m. la T. St. Andraș, iar la 3 ore și jumătate d. a. la Ghroda;

2 Mai n. la 8 ore dimineața la T. Șag, la 11 or a. m. la Parța, iar la 3 ore d. a. la Chișoda.

3 Mai n. la Giroc la 8 ore dimineața, la Medveș la 10 ore a. m., la Moșnița la 1 oră d. m., iar la Bucovăț la 4 ore d. a.;

8 Mai n. la Utvin la 11 ore a. m., iar la Mehala la 3 ore d. a., — în fiecare comună înaintea ospătăriei mari.

În drumul său d. Ioan Rösler va fi petrecut și de un delegat al comitetului. Alegătorii români și tot poporul sânt invitați să participe în număr cât de mare la aceste adunări, ca să asculte vorbirile de program.

Rugăm pe toți oamenii de bine și îndeosebi inteligența noastră din provincie, ca luminând și îmbărbătând poporul să persiste cu zel și solidar într-o ducerea la izbândă a hotărârilor conferinței noastre naționale.

Comitetul central electoral
al partidului național român din comitatul Timișului.»

Din com. Timișului.

Ni-se scrie :

În cercul Becicherecul-mic românii se țin bine sprîjinind candidatura naționalistului germân Joan Rösler, care acum în Dumineca Floriilor s'a prezentat românilor din Beregsău și St.-Mihailul-român; fiindcă la Beregsău părintele Balta tocmai atunci a lăsat să tragă clopotele la biserică, când s'a început adunarea, s'au adunat mulți alegători și popor la această adunare. D. Dr. George Adam a vorbit frumos și la înțelesul tuturor recomandând pe dl Rösler ca deputat. Poporul s'a și declarat, că-l va sprijini și în semn de alipire, convolul întreg a fost petrecut de mai multe trăsuri de ale beregsenților la St.-Mihailul-român.

Aici d. Rösler a fost primit iarăș de mult popor în frunte cu vrednicul preot, d. Nicolae Groza; au vorbit d. preot Groza, apoi d. Dr. Ada, d. Rösler și d. Orendi, redactor. Ca în toate comunele românești și aici cei dela putere au făgăduit pustă (pământ) la fie care alegere, numai să țină cu ei, dar românii au rămas totdeauna păcăliți; așa li se făgăduiește celor din St.-Mihailul-român și acum o pustă de 300 jughere, românii însă spun, că domniile să le dea înainte de alegere pustă, că de vorbe goale de mult s'au săturat și nu le mai cred. Și bine fac așa, ca să nu mai fie trași pe sfoară de cel cu mâța în sac.

În cercul Receaș încearcă avocatul din Timișoara Dr. Szuló Dezső să imbete cu idelle lui Justh pe românii de acolo. »Coconul« acesta e bine cunoscut în cerci și nimeni nu ia în serios candidarea lui; aici voim numai să amintim, că acest »cocon« a fost acela, care la alegerile trecute a cutrierat cercul Făgetului, lucrând acolo pentru deputăția jidanului Dr. Hajdu, mințind românilor că candidatul național român Dr. Cosma e jidan. Românii din cercul Receașului să se ferască deci de acela »cocon«.

Din cercul Cocota auzim lucruri slabe despre preotul Nicolae Vulpe din Jădani. În acest cerc guvernul are doi candidați; pe contele Gyürky neoficios și pe contele Worasiczky oficios; d. Vulpe a luat parte mai întâi la candidarea contelui Gyürky la Jarmota, iar acum nu de mult chiar a și vorbit în adunarea de candidare ținută în Cocota pentru contele Worasiczky. Oare de ce și pentru ce? În cercul acesta și bulgarul Romanov din Vinga își încearcă norocul, d. Vulpe nu se va îndrăgi oare și de acesta?

Dacă d. Vulpe ține cătuș de puțin la reputațiunea sa, limpezirea ținutei sale se impune grabnic, ca să știm, cum stăm cu dânsul.

Dela Năsăud.

Ni-se scrie :

Agitațiile electorale sânt în toiul lor. În tot locul unde clubul comitatens și conferința națională și-au unit păreri în ce privește persoana candidatului național, candidatul și-a și început turneul electoral. La noi însă conducătorii naționali dorm. Dar în schimb lucrează cu toate aparatele posibile geșeftari candidatului fără principii și program Csokán Iános.

Ca să fim în clar cu chestiunile ce zilnic se desbat cu enervare pe la noi și ca să demascăm lumii românești mijloacele cu cari bonvivanzii Csokaniști se fălesc și demoralizează ținutul ne luăm voie de a da în vileag următoarele:

Zic: »Că conferința națională ținută la Sibiu a hotărât și a luat cu unanimitate la cunoștință cumcă Csokán Iános este omul partidului și că

pentru serviciile foarte mari aduse deputaților naționaliști în sesiunea trecută să nu i-se pună contracandidat«.

Nu știm ce să zicem, ba nici să le răspundem parasitilor Csokaniști, deși sântem firm convinși că deputați naționaliști nu au putut admite în sânul lor pe un renegeat vândut de suflet, iar conferința națională nu a putut aproba purtarea de hermafrodit politic al lui Kalapács Iános. Dacă aceste s'ar fi întâmplat precum susțin și le devulgă cei vre-o 20 de lingăi cu principiul vieții ca și a conducătorului lor »Mâncă, bea, trăiește bine de pe cine poft«, atunci la tot cazul toți membrii conferinței sânt alți oameni dar de aceeași principii ca și trabantul de Csokán.

Și chiar dacă toată suflarea românească cu Vodă Carol în frunte ar zice și susținea că pestilențiatul de Csokán e om întreg moral politic nu primim acel atestat deoarece noi românii din acest ținut avem să l dăm atestatul nefalsificat de om fără principii și slugă tuturor guvernelor, căci numai noi îl cunoaștem și-l putem judeca.

Ca să ilustrăm aceasta afirmație scriem următoarele:

1. La alegerile trecute volând toți prietenii, deobligații, notarii și oficianții români și cu 8 voturi țărănești din satul natal a lui Csokán Iános a ajuns abia la 76 de voturi românești.

Intercalez aici mărturisirea caracteristică a pretorului Vertic spuse cu vre-o săptămână mai înainte »că și acei 8 țărani din Mocod — satul natal a lui Csokán — încă au mers la urnă cu lacrimi în ochi de și-au dat votul pentru omul guvernului și dacă ar fi umblat cineva după ei nu i ar fi putut sili să voteze cu Csokán pe lângă toată presiunea și autoritatea domnului pretore Vertic.

2. În săptămâna trecută s'a subscris o listă din partea năsăudenilor și s'a trimis la comitetul electoral cu rugarea ca necondiționat să ne pue candidat național pe Dr. Onișor sau dacă domnia sa nu o să primească candidatura la care nu ne am aștepta — atunci comitetul electoral să desemne pe ori și care alt bărbat valoros ca candidat național la Năsăud.

Momentele cari le am trăit cu ocaziunea subscrierii vor rămânea etern neșterse în sufletele noastre.

Am fost emoționați până la lacrimi. Ne a plâns sufletul cu duioșie și ni s'a sfâșiat inima de jale pentru sârmanul nostru popor oropsit când am văzut atâta desnadejde și scarba față de conducătorii năsăudenii, ne-am mângâiat și am prins curaj când am gustat din însufiețirea lui pentru cauza sfântă națională.

»Doamne Doamne că rău ne-al mai bătut!« auzia-i exclamând aproape pe flecare. »N'avem pe nimeni înăcești ținut afurisit și dat pradă lui Csokán care să ne dea un sfat, o povață ca să fim și noi în rândul celorlalți români cinstiți. Sântem ca vita dela ham. Jidanii ne sug zece piei, domniile răsăvălesc în plăși grase, iar unгурul ne mănăcă avutul dela Dorna până la Cluj. Câtă revoltă sufletească în aceste cuvinte!

Un moșneag grănițer albit de vremuri ne întreabă cu o liniște stoică. »Oare n'ar fi mai bine dlor să-l pușc pe Csokán, să ne scăpăm de el. Și așa sânt om bătrân azi mâne o să mor să-mi închid ochii mângâiat cel puțin c'am scăpat pe făloșii grănițeri de dracul ținutului«.

»Iroale de lacrimi inundă apoi fața sbârcită de vreamă a bătrânului.

Nu bade Ioane! Nu! Să ne scăpăm de el da! O zicem și noi cu toți. Să-l trântim numai la alegeri c'apoi l'a apus steaua pentru totdeauna. Fuge de rușine în iad. O rază de speranță licărește în ochii negri a bătrânului și buzăle-i tremurând de îngână: De-ar da bunul Dumnezeu!

Și cam am așa am pățit o în tot locul unde am umblat cu lista pentru de a aduna subscrieri.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desemne. — Să fim atenți la firmă!

Atâta devotament și abnegațiune pentru cauza sfântă națională nu-l de admirat? Acești țărani treziți la conștiința națională. Aceste nobile inimi nu sânt vrednice de o soartă mai bună. Nu cred că asemenea cazuri și atâta însuflețire să se fi mai manifestat vre-odată în ori și-care cerc românesc cum se manifestă acum în acest cerc.

Când în 1906 s'a dat prima luptă între un candidat cu programul »Ingrășeri burtel« și cu un candidat naționalist — între Csokán și Onlșor.

Acest din urmă a căzut cu o minoritate disparentă de 48 voturi. Cauza căderii a fost pe deoparte lipsa de agitație, iar ca urmare a acesteia rămânerea acasă celor peste 100 de voturi naționaliste țărănești, pe de altă parte frica care a cuprins în inimile celor slabi cu deosebire a năsăușenilor, văzându-se față în față cu neronul năsăudean Csokán János.

E interesant să fi văzut cum unii dintre domni! năsăudenii prietenii și deobligații lui — mai bine au simulat morburii, și nebunie, iar alții au fugit din Năsăud, decât să voteze cu mandatul lor și li a pierit urma din Năsăud. Dar și acești pușini slabi de inger s'au îndreptat și la vittoarele alegeri vor fi cu toți în tabăra naționalistă și așa o cădere a unui candidat național e exclusă, e imposibilă.

Avem speranță că chiar și acei oameni cu un trecut politic foarte frumos și cu influință mare în cerc cum e: Șotropa, Pietosu, Dr. Ciut, Dr. Pahone, Dr. Tanco etc. nu vor mai sta de astădată cu mâinile în sân ca în trecut ei își vor concentra toată autoritatea pentru reușita candidaturii naționale fie acela oricine ar fi.

Judecăm și zicem, că dacă în un cerc cum e al năsăudului — care nu are o majoritate românească de mil de voturi ca alte cercuri românești — pacostile ținutului cu Dr. David în frunte nu au fost în stare să rupă din voturile soșite la alegeri decât numai 8 voturi țărănești, atunci acest ținut se vede că are maturitate politică și merită să-și aibă reprezentantul în casa țării. Rugăm onoratul comitet electoral în numele nostru a desmoștenișilor de a ne pune candidat național cu deviza aspirațiilor acelor 3 milioane de români.
Ma! mulți alegători români.

Gronica literară.

„Impresii de teatru“.

Comedia Franceză: »Le Demi-monde«, piesă în cinci acte de Dumas-fils.

Fără îndoială, părintele teatrului modern este Dumas-fiul; el este acel care a dat formele comediei »à thèse«, acela care a căutat să pue pe scenă atâtea probleme psihologice și sociale, analizându-le la un mediu normal, în societatea burgheză. Dela el s'a inspirat chiar Ibsen, lui i-se datoresc marile capodopere a literaturii dramatice moderne și Paul Hervieu, Lavedou, Maurice Donnay, Porto Riche se pot considera ca urmașii direcți ai acestui mare dramaturg.

Producția sa teatrală este foarte fertilă și el a dat mai mult de cincizeci de piese. Din acestea însă numai câteva au rămas, ca model de factură teatrală, model de comedie de caracter. Printre acestea putem cita, *Denise, l'ami des Femmes, la Dame aux Camélias* și în fine *le Demi-monde*, care este poate cea mai bună, care trăiește încă și azi și care poate sta alături de cele mai moderne producțiuni.

În această piesă Dumas, studiază o clasă socială în formație pe vremea lui, dar care azi este în plină creștere și care face lumea normală, lumea de toate zilele. Este așa numita de el: *le demi-monde*. Burghezia modernă cu pretențiunile de nobilitate, cu avere nulă, este *Demi-monde-ul* de odinioară al lui Dumas, este societatea parisiiană de toate zilele, este clasa socială, în care după cum spune *Olivier de Jaliu*, personajul central al piesei, amorul e mai ușor ca sus (adică în nobilitate) și mai eflin ca jos (adică al femeilor ușoare). Această teorie este susținută de o intrigă interesantă și admirabil condusă de autor. Obicinuța neverosimilitate a *raisonneur-ului*

(purtătorul teoriilor autorului), este mult atenuată și *Olivier de Jaliu*, ne apare uman, el trăește, se mișcă în timpul desfășurării acțiunii, în mod natural, toate situațiile ne par veridice și nimic nu li desminte. Este caracterul omului cinstit prin excelență, a omului descinzând dintr'un neam de nobil, care fregventează demi-mondul, pentru avantajele cel el prezintă băeților tineri, cari n'au ce pierde în această lume.

Îndată însă ce întâlnește în drumul lui un om cinstit, de origină asemănătoare lui și care lipsind de mult din Paris, nu-l cunoaște în ce lume a căzut, și îndată ce vede pe acest naiv de *Le Naujac*, că este pe punctul de a cădea victimă a neștiinței și a da numele, averea și viața sa, unei femei din demi-monde, Baroana *Suzanne d'Auge*; firea lui cinstită se revoltă, și cu toate că are toată prietenia acestei femei al cărui amant fusese, el se pune în calea ei și cu riscul, chiar al vieții, scapă pe *Naujac* din mrejele, ce cu atâta meșteșug li întinsese baroana.

În această lume se poate găsi pe ici pe colo, pierdute și ascunsă ca violeta, o ființă a cărui caracter se revoltă de viața în care trăește, al cărui suflet ar fi accesibil de sentimente nobile și mari, dacă s'ar găsi omul care s'o descopere printre buruenele, printre cari în mod inconștient creștea. — Și această fată este *Marcele*, o orfelină, trăind în casa mătușei sale *vicontesa de Varnières*, și pe care o descopere *Olivier*, și o va face soția sa.

Cam aceasta în câteva cuvinte e intriga. Ea e condusă cu mult interes și nu slăbește atenția până la ultimul act.

Caracterele personajelor principali sânt perfect desenate, ele își urmează în mod natural soarta pe care autorul le-o indică la începutul lucrării. *Suzanne d'Auge* este unul din cele mai interesante caractere de femei, studiate în teatru. Este caracterul femeii ambițioase; dotată cu o inteligență și un spirit rar, cu o frumusețe și o grație nedescriptibilă, această femeie plecând de jos de tot și făcându-și din amor o succesiune, a ajuns prin mijlocirea *Marquizului de Thonnerius*, a avea o situație materială admirabilă și poziția socială. Ea e baroană mulțumită unor hărții cumpărate dela o femeie moartă fără rude, fără prieteni, fără nimic.

Poziția și situația ei materială a face să râvnească mai sus, o face să dovedească o situație legitimă, o face să poftască la lumea de deasupra ei, și ca psihologie este foarte explicabilă această dorință a ei. Pasul cel mare l-a făcut pătrunzând într'o lume — cea a demi-mondului — atunci când venea dintr'un rang inferior. O încercare reușită dă curaj pentru a spera la altele și arată pentru ce ea nu râvnește a intra în lumea mare, a pătrunde în nobilitate, la brațele unui om destul de nobil, pentru ca numele lui să-i deschidă porțile pretutindeni, destul de bogat, pentru a nu avea aparență că-l cumpără, destul de amoretat pentru a o lua, și destul de tânăr și chipeș, pentru ca ea să-l iubească. Și acest om l-a găsit în persoana căpitanului de *Naujac*. Ea se pune pe lucru, își întinde cursele, apare în ochii lui, în toată splendoarea ei și în toată cinstea ce o pune poate să-și impue atunci când o situație de care are interes o necesită! Ea va întâlni în calea ei obstacole, va lupta contra lor, cel mai mare rezistent și care o va înfrânge este *Olivier Jaliu*.

În fine alături de acești doi poli, de *Suzanne d'Auge* și de *Jaliu*, personajii a căror experiență, inteligență și pătrundere psihologică, facă interesantă lupta ce ne angajează între ei, avem pe *de Naujac* și *Marcella*. Primul căpitan, venit din Africa, oțelit în țări calde, obicinuit cu dușmanul care atacă în față, naiv în ale dragostei; care cade în mijlocul Parisului, într'o lume ca aceea descrisă mai sus, pe o femeie ca *Suzana*; el o va iubi, iubirea lui va merge până la orbirea tuturor facultăților sale mintale, va deveni incapabil să mai distingă adevărul de calomnie, prietenul de calomniator. Și atunci va dușmăni pe *Olivier*, cu care va avea un duel, mulțumită căruia însă va ști cine e femeia, în brațele căreia era să cadă în mod legitim, pe când ar fi putut — cum spune cu mult spirit *Olivier* — să o iubească fără ajutorul ofițerului de stare civilă.

Și în *Marcella*, produs al unei lumi în care stricăciunea este scuzată, se lasă prins de valul amețitor al vieții și nu-și dă seama de prăpastia spre care aleargă cu vioșie. Cu un caracter însă

bun, cu un fond sănătos, ea va reveni imediat, atunci când o ființă cu suflet nobil, cu inimă largă, li va deschide ochii, o va scoate din acest mijloc, stricând angrenajul care se învârtia cu repeziciune și li va da cea mai mare avere: un nume cinstit și om de treabă.

Acestea sânt personajele centrale, cele secundare ajută la complectarea tabloului admirabil, făcut de autor în culori atât de vii și cu un spirit pentru care a fost totdeauna admirat *Dumas-fils*.

Le Bargy în *Olivier de Jolin* și *Cecil Sorel* în *Suzanne d'Auge* sânt interpreții pe cari *Dumas-fils* i'a visat.

Ei au toate calitățile rolurilor ce joacă și se intrupează cu desăvârșire în personajele ce li s'au încredințat.

Paris, 22 Aprilie 1910. Mihail Bunescu.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 27 Aprilie n. 1910.

— **Un dar frumos.** Numărul sprijinitorilor școlii și bisericii noastre, îndrăgite de toate guvernele de până acuma, crește în fiecare zi. E o dovadă că a intrat adânc în sufletele tuturor credința că existența noastră națională își găsește cel mai sigur adăpost în biserică și școală.

D. Grigore Marcu, un modest negustor în București, român macedonean care nu-mai prin căsătorie are legături cu Ardealul, a făcut bisericii din satul Crihalma (Făgăraș) un mândru dar, constând din 500 lei și 4 icoane.

Primim cu bucurie această veste care ne întărește tot mai mult în credința că în vremile cele mai vitrege biserică și școala noastră vor găsi vrednici apărători.

Românul macedonean Grigore Marcu să fie o pildă pentru atâți români ardeleni al căror obol e așteptat pe altarul credinței și culturii noastre.

— **Trei contracte respinse.** Citim în »Drapelul«: Din Budapesta ni-se comunică, că ministerul de interne (cel nou!) a denegat întărirea a trei contracte încheiate între Comunitatea de avere din Caransebeș resp. președintele ei și niște firme străine în afacerea unor vânzări de păduri. Lucrul acesta neobișnuit ne miră mult. Noi cari stăm departe de daraverile comunității de avere nu putem pricepe ce poate fi cauza acestei respingeri, domnul Constantin Burdea va ști însă cu siguranță. Așteptăm deci să ne lămurească organul Măriei Sale asupra acestui punct, care a trezit atâta mirare. Cum s'a putut una ca aceasta?

— **Reabilitarea unui preot român.** Impotriva preotului român din Brusturi d. Nicolae Budugan, procuratura din Arad pornise, pe baza unor plângeri, proces pentru uzură. În ziua de 17 Mai 1909, tribunalul din Arad, care a eșit la Băsești pentru a putea mai cu înlesnire interoga martorii, l-a și condamnat la 1500 coroane amendă și 1400 coroane cheltuieli.

În contra acestei sentințe d. Budugan a anunțat apel. Curtea de apel din Oradea-Mare a dezbătut ieri acest apel achitându-l pe d. Budugan în mod definitiv, — constatând că d. părinte n'a exploatat situația strâmtorată a datorășilor săi. Sentința e definitivă, dupăce procurorul a declarat că nu face apel.

Apărătorul d-lui părinte Budugan a fost distinsul avocat din Arad d. Dr. Iustin Marșieu, ale cărui motive și argumente au fost admise de curtea de apel.

— **Conferința contesei Metternich.** La conferința anunțată de contesa Metternich, în favorul polycliniceii din Viena, ținută ieri în saloanele contesei, s'au încasat 15.300 de coroane.

— **Vulcanul Etna varsă apă.** Zilele trecute cu ocazia erupției craterului spectatorii au văzut un fenomen cu totul extraordinar. S'a auzit o bubuitură puternică în adâncul pământului și pe craterul principal al vulcanului a început să năvălească un torent de cenușă și îndată după aceasta a izbucnit o puternică rază de apă, care s'a prelins spre poalele muntelui. Apa care curgea părau avea lățime de 8 m. și era 40 cm. adâncă. În câteva minute părau a parcurs o distanță de 15 km.

— **Un tren și un taur infuriat.** Pe linia Eger-Putnok a trenului vicinal s'a liberat un taur și când a văzut că vine trenul s'a repezit cu coarnele întrînsul. Trenul l-a apucat supt roate și trecând peste el a deraiat împreună cu 6 vagoane. În vagonul din urmă trei pasageri au fost grav răniți, două vagoane au rămas sfărâmate.

— **Avansări în armața comună.** Cu ziua de prima Mai au fost avansați următorii ofițeri români: la rangul de colonel Tuodor Popist comandantul Reg. al 25 de Art. și vicecolonelul Dionisius Florianu din Reg. de Inf. Nr. 33.

La rangul de Major Căpitani: Dragutin Cioban, în Statul Major, Dumitru Burdea în Reg. Nr. 33, Teodor Cernașian la Reg. 55, Gregor Iovescu la Reg. 85, și Simon Rares ca Medic maior.

La rangul de căpitan locotenent: Mihael Micula Reg. de Inf. 50. Ioan Marcu, Reg. Inf. 47, Teodor Bertalon Reg. Inf. 26, Aurel Cadariu Reg. Inf. 2.

La rangul de locotenent sublocotenent, Ioan Hidu Reg. de Inf. Nr. 43, Graian Popa Reg. 64 Moisa Rîșcuția Reg. 33, Valerius Șandor de Vist 33, Stefan Turturean Reg. 41, Ioan Legat Reg. 43, Alexandru Maniu Reg. 61, Semporoniș Luca Reg. 43, Emilian David Reg. de Inf. 61.

La rangul de Locotenent Cadeți: Romulus Beu reg. inf. Nr. 31, Victor Bunc reg. inf. Nr. 37. Ioan Aron reg. inf. Nr. 51.

Totodată aducem cu bucurie ca sublocotenent: Alexandru Candrea din reg. de inf. 38, Virgil Dombora din regimentul de infanterie 2 și Teodor Sborcea din reg. de inf. 87, au fost decorați din partea Majestății Sale cu medalia Signum laudis.

— **Anecdote de ale lui Mark Twain.** Marele glumeț al Americii de Nord a murtit săptămăna trecută de-a binele. De astădată Mark Twain nu-și mai poate desminți încetarea din viață, că »e prea exagerată«. A murit fără ca să fi putut învăța pronunțarea numelui ginerelui său, deși-l chiamă numai Gregorovici. Atât de lung l-se părea numele acesta străin pentru urechea unui american.

Mark Twain lubea copii și pisicile. Vila lui era plină de aceste ființe, cu care nelntrecutul umorist petrecea totdeauna cu drag. Copiii îi cereau autografe și deseneri, el, care nu cam știa să deseneze făcea ce făcea în câteva linii și îl întreba pe copil: ce reprezintă desenul său?

»Apoi d-le Twain, eu am cerut să-mi faci un chip de om, și d-ta mi-ai făcut o căpășină de varză« zicea copilul.

»Bine, bine« răspunse Twain, »atunci să scriem dedesupt, că imaginea aceasta era să fi fost un cap de om și când colo a eșit o căpășină de varză«.

Cum copiii sânt și mincinoși și spun adeseori și adevărul, Mark Twain le dădea statul următor:

»Adevărul este un lucru prețios, fi păstrător cu el. Nu-ți risipi minciunile, căci nu ști când vei avea trebuință de ele«.

Spre a-și bate joc de hoțiile trusturilor americane Twain a imaginat următoarea ingenioasă istorioară:

O muscă avea două musculițe pe cari le iubea ca pe ochii din căpșorul ei.

Intr'o zi eșind la plimbare cu fetițele sale, una din aceste zări la un cofetar niște bomboane roșii și fare frumoase.

»Mămică mă lași să gust din o bomboană?« — Pentru ce nu, fetița mea, gustă cât vei pofti, și musculița se așează pe o bomboană, dar peste câteva secunde biata musculița își dete obștescul sfârșit. Bomboanele erau otrăvite. Ele veniau dela un trust de bomboane americane. Sburând mai departe, musca mamă își păzia fetița ce-l mai rămase să nu se mai atingă de bomboane. Dar mititica ceru vole dela mămăsa, ca să guste din niște cărnași.

Mămăsa nu se împotrivi, căci de carnea nu e bomboană. Să vedeți ce s'a întâmplat însă: a și murit și musculița a doua. Cărnași erau din o fabrică a unui trust de cărnășarie. Atunci biata mamă se hotări să sfârșiască cu viața, și se puse pe o hârtie cu care se otrăvesc muștele. Dar o minune! Musca nu mai muria. Hârtia era inofensivă. Era de proveniență din o fabrică a unui trust de hârtie de muște.

— **Somn aducător de moarte.** Din Sătmar vine știrea că purcarul unei moșii s'a culcat peste noapte pe marginea unei mocirle și leșind lipitorile din baltă l-au supt tot sângele. Dimineața au dat peste el morți.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriun, Rachiul de drojii și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj-Kolozsvár.

x **Economilor!** Nu mai cumpărați mașini de prost fabricat sau cu totul nepractice dela samsari sau negustori. În interesul vostru cereți referindu-vă la ziarul nostru firmei Sam Wagner, Sibiu Nagyszeben, catalogul ilustrat despre unele și mașini agricole și pentru mori, unde veți afla tot felul de mașini pe lângă prețurile originale de fabrică. Numita firmă și-a câștigat prin mașinile sale bune și serviciul conlant, cel mai bun nume, nu numai în țară ci și în România.

Cronica socială și artistică.

Teatru în Agnita. Tinerimea română din Agnita invită la producțiunea teatrală ce va avea loc în presara Duminecii Tomii, în otelul »Strungarul« din Agnita. Se va juca piesa »Țiganul aviator«, comedie în versuri de Emanuil Corfariu. După teatru joc. Inceputul la orele 8 seara.

Teatru în Săliște. Societatea de înfrumusețare din Săliște invită la producțiunea teatrală (»Prostul«, comedie în 5 acte de Fulda) ce va avea loc în sala festivă a școlii din Săliște, Luni, 2 Mai n. După teatru joc. Inceputul la orele 8 1/2.

Concert și teatru în Sasca. »Reuniunea română de citire și cântări din Sasca-Montană« invită la concertul urmat de teatru (»Ruga dela Chisețau«, comedie de I. Vulcan), ce va avea loc în sala otelului Victor Kokesch din Sasca, Luni, 2 Mai n. După producție — joc. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

26 April 1910.

S'a vândut azi:

grâu 300 mm. . . . 10-50— 11—
orz mm. . . . 6.— 6 10

ovăș mm. . . . 6 50— ——
secară mm. . . . 7 50— ——
păpușoi 500 mm. . . . 5 30— 5 35

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Aprilie 1910.

Prețul cerealelor după 100 [kg]. a fost următorul

Oriz nou

De Tisa — — — — —	26 K. 90
Din comitatul Albei — —	27 » 05
De Pesta — — — — —	26 » 80
Bănățanesc — — — — —	26 » 40
De Bacica — — — — —	26 » 40
Secară de calitate I. — —	16 » 80
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75
Ovăș de calitate I. — — —	14 » 90
Cucuruz — — — — —	11 » 70

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

»Avel tragedie din popor« în 4 acte și 2 tablouri, după un manuscris găsit a 1 coroană plus 5 fil. porto.

Dimitrie Onciul: »Românii în Dacia Traiană până la întemeierea principatelor (Chesfia română) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediția II-a de V. Alecsandri Cor. 2— Mormântul unui copil ed. II a de M. Sadoveanu Cor. 2.

Din bibliotecă Minerva:

Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Marian 30 fil.

Nr. 74 *Conovalow*, de Maxim Gorkhi 30 fil.

Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Maistre 30 fil.

Din bibl. teatrală:

Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act. de Sofocle 35 fil.

»Viața Rom.« Nr. 1 și 2 à 2 Cor.

»Luminisuri«, poezii de A. Stavri à 2 Cor.

»Schife și amintiri« de D. D. Pătrășcanu à 2 cor.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei«. Arad str. Deák ferencz 20.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Nouă croitorie engleză și franceză

Am cnoare a aduce la cunoștința on. public de dame, că conform cerințelor moderne am deschis o CROITORIE ENGLEZĂ ȘI FRANCEZĂ.

În urma esperințelor câștigate în capitală și străinătate, mă recomand cu toată încrederea on. public de dame.

Cu stimă

Comande se fac și acasă.

crotior pentru dame și bărbați: JACZKÓ JÓZSEF, ARAD, Akác-z. Nr. 19

Nou atelier de fotografiat.

Aducem la cunoștința on. public, că am deschis

un nou atelier de fotografiat

la Arad, pe Szabadság-tér 16, unde vom pregăti cele mai moderne fotografii cu 40% mai ieftine prețuri.

Cu toată stima:

Sztojkovits és Békés.

Nou atelier de fotografiat.

Prospect de prețuri pentru produsele de primăvară a „asociației pantofarilor din Arad“.

Botine pentru femei:
Pantofi din păslă . . . fl. 1,50
Pantofi de piele de vacă dela > 2.— în sus
Botine > > > Regate > 2,80 >
> > chevreux > 4,50 >
> > vacs cu șiret dela > 3,60 >
> > chevreux cu șiret > 5,50 >
> > de vacs cu nasturi > 4,80 >
> > chevreux d. la > 6,50 >

Botine pentru bărbați:
Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3,30
> și fețe > 4.—
Bergsteiger din piele cu lustru > 4,80 în sus
Cu țug simple ușoare ca un fulg pentru bolnavi dela > 5.— >
Bergsteiger de chevreux . . . > 6,50 >
Cu țug piele de box . . . > 5,80 >
Bergsteiger piele de box . . . > 6,20 >
> chevreux bună dela > 7,80 >
Pantofi de chevreux . . . > 5.— >
Ținem în depozit totfelul de ghete pentru copii. La comanda din provincie să se edscrie urma piciorului pe o hârtie.
Comande contra ramb. necorespuzând și însoiale în curs de 3 zile se schimbă.

Nou! Atelier de frizerie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis un atelier de frizerie, aranjat cerințelor celor mai moderne, în Arad, Luther Márton-tér Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt

Cu deosebită stimă:

FOGARASSY PÉTER
friseur.

Primesc vopsirea părului, cu prețuri ieftine.

■ ATENȚIUNE. ■

Dacă târguiți din articolele anunțate

în ziarul nostru,

vă rugăm ca la

comandă să amintiți

unde a-ți cetit

aceste anunțuri. :-

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.

Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de branșa aceasta,

care se capătă cu prețuri ieftine de concurență. :

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfredelirea adâncă a fântanelor arteziane în

Lugoj, str. Weis nr. 6.

Primul atelier de reparaturi din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot felul de lucru și reparaturi ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântanelor artezice pe lângă prețuri moderate.

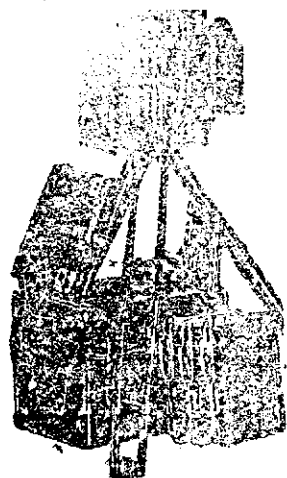
INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei“ Arad

Petry Árpád — mai înainte: — Weinstock Fülöp

orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat »KODAK« în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, argint, ni kel, cu pendula, deșeptătoare, pentru can e arie și de Schwarzwald — Mașini de fotografiat și ajustări pentru

amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma Mare asortiment de sticle periscopice, objective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Instalează:

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ

parafulger pentru telefon și sonerie:

Mare magazin de lustre, lampe, și ile pentru luminatul cu acetilen, — gaz și cu electricitate. —

Instalațiile și comenzile din provincie se execută prompt și conștiințios.

DIAMANT FERENCZ,

instalator electrotehnic

Arad, Aizél Péter-u. Nr. 2. Telefon 595.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de încălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entenqasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 51

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce încă zău și la lumină Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări traosmarine mămuțe și câini se soiu se

capătă înainte trimițând 20 fl Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțator de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei. Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onorabilelor dame.

Cu deosebită simțăminte:

Jaczkó József.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE NAGY și FAZEKAS

în ORAȘA-MARE—NAGYVARAD.

Colorează și curățește tot felul de vestimente precești, bărbătești, de dame, blouze de mătasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătasă după modele dorite.

În caz de doliu, orice vestmânt în mod excepțional se colorează negru.

Depozitul nostru e în Nagyvárad, Szt.-János u. 48.
Întreprinderea: Fekete sas palota, pasagé 26.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărirea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interes corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipezi speșele de întabulare, converteți datoriile de interes mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt —

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Prisăciți pe lângă onorari acuzatori de afaceri abili și demni încredere.

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Își recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Kőbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de trestie pentru lincuit tot-felul de articole din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de fântâni etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

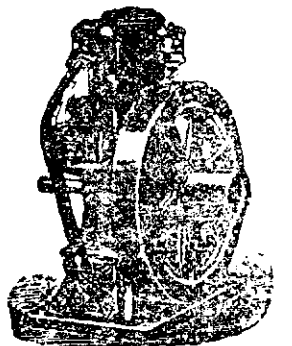
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

— Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arl-puri p. trierată. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articole tehnice. Fișele magnetice. Unsoari. Material de condensare. Arzătoare cu acetilen. Materii pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Pomi de vânzare:

mai multe soiuri excelente de toamnă și primăvară de 2—3—4 ani.

Brazi,
Tufe decorative și
Plante decorative
iernatice,
de diferite soiuri etc.
10.000 bucăți de
trandafiri,
de 1, 2, și 3 ani, cu
trunchiu nalt.

130 bucăți
„Musa Ensete“
de 3 ani, bucata cu
6—8—10 coroane.
18.000 bucăți
trandafiri
(rugi)
soiurile cele mai bune,
cu trunchiu nalt.

In prăvălia mea de flori
(MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR)
se pot căpăta buchete și coroane ocazionale foarte frumoase cu prețuri ieftine.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

Farkas Antal,

mare stabiliment comercial și grădinărie

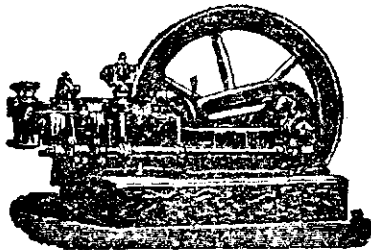
Cluj—Kolozsvár, Téglás-u Nr. 15—16

DEBRECZENI LAJOS

reparator
de mașini

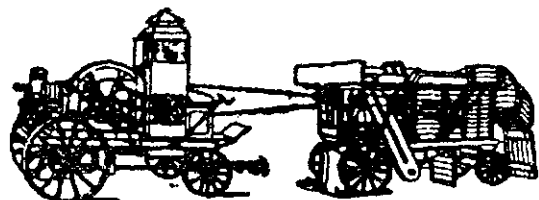
Oradea-mare-Nagyvárad, Kolozsvár, ut 29/43

Primește repararea tehnică
orice soi de mașini economice,
motoare mánate la aburi, gaz,
petrol, enzin olei brut, motoare
absorbitoare de gaz, precum și
aranjamentul de

mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de plătere favorabile.

Atelier pentru reparaturi de I-u rang.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, lunior, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stoffele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai eclatantă garanție pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrásy nr. 25.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS

brutărie și pregătitor de alimente.

:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). :-

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăs și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabeți, pâine de ovăs pentru reconvalescenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwieback) de nuci Graham, pesmet (zwieback) de slăd de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. — Cafea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapesta cu medalia de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

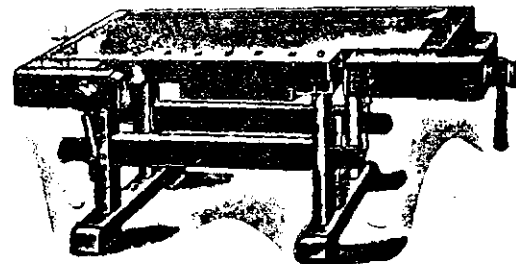
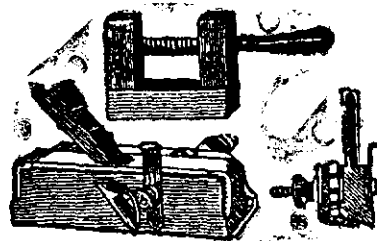
Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

Pâinea întărește inima omului.

Sănătatea este comora cea mai prețioasă.

In atențiunea fabricelor de lemnărie!

Recomand
instrumente
din cel mai bun material necesar

sare pentru măsar, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

Nagy Mihály,
fabrică de instrumente
Szabadka
Therezia-tér.

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

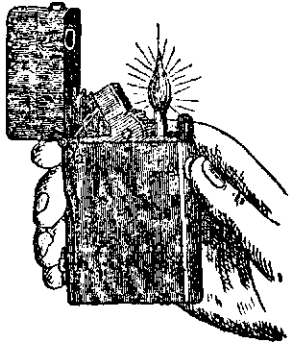
în stoffe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articli pentru sfintele biserici și preoți

Postavuri de reverenți, brîuri preoțești, roșii, vânate și negre.

Ciorapi împletii în temniță.

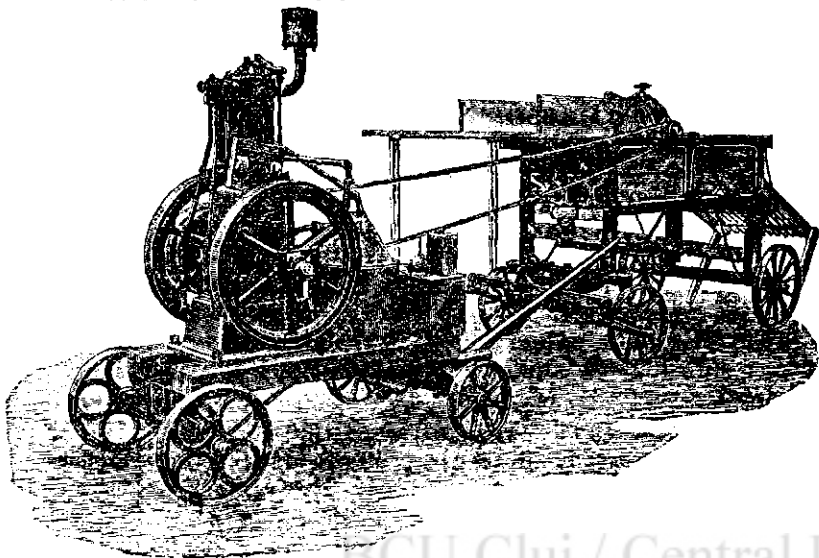
Nu trebuie să chibrituri nici luminări!

Aparatul iricendiar original
„IMPERATOR“
 e indispensabil pentru fumători și gospodărie. Să nu se confunde cu imitații proaste și fără valoare. Folosința pentru o lună numai doi bani.

— — Prețul vânzării pe lângă garanție 3 cor. — —
 In provincie trimițând 3 cor. 45 fil. se expediază franco.

Tóth József,
 depozit de fabrică, — — Szeged, Könyök-u. 34.

Sam. Wagner, Prima turnătorie de fier Sibiliană mare fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszében.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole executate cu cea mai mare precauțiune. Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Pină pentru abale (postavuri). — Foarte mare export în România și Orient.

Instalează:

Mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat făina.
 — — — Conducte de apă, și altele etc. — — —

Efectuază:

Cele mai bune TEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în TEVI DE FIER de orice dimensiune. Cel mai mare asortiment în MAȘINI DE TRIERAT de orice mărime. Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus.

— — Pe lângă cea mai mare garanție. — —
 Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase.
 EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și meșteștru piatră.
 Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszében, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

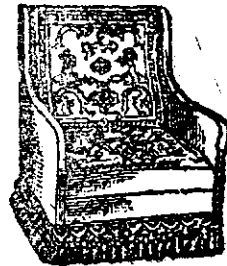
Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de tornuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de brânșă aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — — în provincă merg pe șosele mele proprii. — —

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă a orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica Fraților noui din Olasz, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

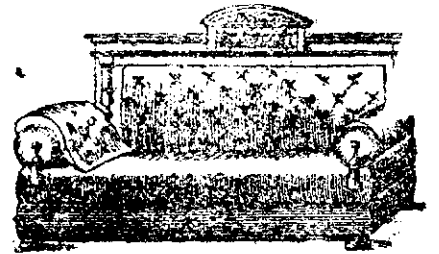
— In atențiunea celor ce cumpără mobile. —

Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pentru covoare (tapețier) decorații în Sibiu-N. szebén, Reisper-g. 27

O singură încercare vă va convinge despre ieftinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințiozitate și serviciu prompt. —
 Cel mai bun izvor de cumpărat. Prețuri ieftine.

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru

pălării speciale de dame,

deschis în Sibiu, Reisper-gasse Nr. 7-9,

al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligatoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit totfelul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Prima fabrică de calapoade și calupe

— (Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár) —

— Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. —

Recomandă **calapoade** și **calupe** foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit. —

Comandele din :: provincă se execută pe lângă rambursă prompt și cu prețurile cele-mai-ieftine. Serviciu excelent.

